

algerian. Yacine se distinge printr-un viguros talent poetic. El este adeseori comparat cu Federico Garcia Lorca. Cronicile vorbesc despre frumusețea imaginilor cuprinse în textele sale, despre măiestria cu care tânărul dramaturg stăpânește ritmul, despre originalul său simț poetic. După cât se spune, piesa îmbină calitățile poeziei populare cu tehnica unei rafinate poezii savante și posedă o mare putere de a emoționa.

Un nou O'Neil, un tânăr Strindberg, un Williams nordic?!

Aceste epitete copleșitoare sînt atribuite, fără nici o rezervă, chiar în titlu, de revista americană „Newsweek“, unui nou dramaturg — Edward Franklin Albee. Revista merge atît de departe în aprecierile sale pozitive, încît consacră una din copertele sale acestui dramaturg aflat în rapidă ascensiune.

Albee a debutat, în urmă cu patru ani, cu o piesă într-un act, *Povestea zoologică* — monologul unui vagabond. Au urmat *Moartea lui Bessie Smith*, piesă care descrie lunga agonie a unei cîntărețe de culoare, în fața unui spital rezervat albilor, și două comedii: *Crematoriul* și *Vis american*. Deși au fost remarcate, nici una dintre aceste lucrări nu a scos pe Albee din rîndul tinerilor autori mult jucați în ultima vreme pe scenele de dincolo de Broadway: Jack Richardson, Jack Gelber, Arthur Kopit. Piesa care îl impune a fost jucată pentru prima oară în această stagiune și se intitulează *Cine se teme de Virginia Woolf?* (Titlu împrumutat de la o glumă care se rostește în piesă.) Deși este foarte bogată în replici de haz, această piesă, se pare, nu poate fi considerată o comedie. Este vorba de căsnicia unui profesor universitar și de dramele ei ascunse. În timpul unei petreceri de week-end, la care mai participă o altă familie, toate aparențele de onorabilitate și bunăstare

ale acestei căsnicii explodează, lăsînd să iasă la iveală minciuna, compromisiunile, ipocrizia pe care s-a construit, ani de-a rîndul, conviețuirea celor doi oameni.

Este desigur prematur a face presupuneri în legătură cu viitorul acestui dramaturg. Se pare însă că piesa lui posedă o mare putere de analiză psihologică și se caracterizează printr-o amărăciune care depășește cadrul dramei intime, căpătînd valoarea protestului social. În orice caz, aprecierile criticilor și scriitorilor americani sînt dintre cele mai favorabile. Despre Albee, Tennessee Williams a declarat: „El este singurul mare dramaturg pe care l-am avut vreodată în America“.

O catedră de istorie și estetică teatrală la Sorbona

Într-un număr recent al publicației Institutului Internațional de Teatru, „Premières mondiales“, profesorul Jacques Scherer de la Sorbona anunță înființarea unei catedre de istorie, estetică și tehnică teatrală în cadrul celebrei universități pariziene. Extragem din articolul său: „Vechile prejudecăți care, în Franța, au despărțit multă vreme teatrul și universitatea suferă un eșec însemnat: cercetarea teatrală, în ceea ce are ea original, constituie de aici înainte obiectul unor cursuri universitare, încheiate, la Facultatea de litere și științe umaniste din Paris, cu un certificat de licență... Numeroși profesori încercau de mai multă vreme să cuprindă în cursurile lor literare și probleme de teatru. Am obținut eu însumi ca catedra mea, inițial consacrată literaturii franceze în ansamblul ei, să se specializeze, devenind catedră de istorie și tehnică a teatrului francez. De cîteva luni, în sfîrșit, a fost semnată decizia ministerială care instituie certificatul de studii teatrale... Această nouă diplomă este un certificat de studii superioare, analog tuturor

celor eliberate de celelalte facultăți. Certificatul de studii teatrale este de un nivel înalt. Pentru a-l obține sînt necesare două disertații scrise, de o durată de patru ore fiecare, și trei examene orale. Prima disertație scrisă privește istoria teatrului francez în lumina unui program limitativ; a doua este o disertație de estetică teatrală sau de tehnică teatrală, pentru care nu se impune un program precis. Unul din examenele orale este consacrat teatrului francez: candidatul trebuie să explice un pasaj dintr-o piesă franțuzească, nu numai din punct de vedere literar, ci fie prezentînd un proiect de punere în scenă, fie comentînd documente relativ la o realizare scenică. Celelalte două examene orale se referă la teatrul străin: o discuție despre istoria teatrului și un comentariu al unui text dramatic tradus în limba franceză. Pentru aceste examene s-a organizat un anume sistem de specializare: candidatul trebuie să aleagă între următoarele nouă specialități: teatrul grec și latin antic, teatrul german, englez, spaniol, italian, rus, scandinav, teatrul din Extremul Orient sau teatrul liric.“

Succes englez pe Broadway

În stagiunea 1962—1963, teatrele de pe Broadway au fost literalmente eclipsate de turneele engleze. Cel mai strălucit dintre acestea a prezentat comedia lui Sheridan, *Școala calomniei*,

intr-o interpretare de mare prestigiu. Rolurile principale au revenit în acest spectacol lui John Gielgud și Ralph Richardson.

Diderot din nou pe scenă

Cu prilejul aniversării a două sute cincizeci de ani de la nașterea marelui iluminist francez, teatrele pariziene s-au adresat din nou textelor lui Diderot. Au fost însă reprezentate nu piesele semnate de scriitor, ci adaptări scenice după lucrări din alte genuri. Teatrul Michodière a reprezentat o versiune scenică, pregătită de Pierre Fresnay și J. H. Duval, a „*Nepotului lui Rameau*“ iar alt teatru a reprezentat „*Călugărița*“, o adaptare de Jean Gruault, pusă în scenă de Jacques Rivette, după romanul cu același titlu. Dintre aceste două spectacole, mai ales primul, cu numai două personaje, a reținut atenția publicului și a criticilor, constituind un adevărat recital al actorului Pierre Fresnay, care susține — pare-se, cu strălucire și uluitoare varietate de mijloace expresive — acest dificil dialog. În ceea ce privește adaptarea romanului „*Călugărița*“, se zice că și autorul textului și regia s-au îndepărtat de sensul romanului. Totuși, reprezentarea a izbutit să stîrnească interes, datorită faptului că, în rolul principal, a apărut Ana Karina, fermecătoarea și talentata soție a regizorului de cinema Jean-Luc Godard.